

ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ

Конституція України:

Стаття 27. «Кожна людина має невід'ємне право на життя.

Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов'язок держави - захищати життя людини. Кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань».

Стаття 68. Кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей. Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності.

Закон України «Про освіту»:

Стаття 51. п.1. Вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти, клінічні ординатори, аспіранти, докторанти відповідно мають гарантоване державою право на безпечні і нешкідливі умови навчання та праці.

Стаття 57. п.1. Держава забезпечує педагогічним та науково-педагогічним працівникам належні умови праці, побуту, відпочинку, медичне обслуговування.

Закон України «Про загальну середню освіту»:

Стаття 22. п.1. Загальноосвітній навчальний заклад забезпечує безпечні та нешкідливі умови навчання, режим роботи, умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я, формує гігієнічні навички та засади здорового способу життя учнів (вихованців).

Закон України «Про охорону праці»:

Стаття 43. За порушення законодавства про охорону праці, невиконання розпоряджень посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці юридичні та фізичні особи, які відповідно до законодавства використовують найману працю, притягаються органами державного нагляду за охороною праці до сплати штрафу у порядку, встановленому законом.

Закон України "Про цивільну оборону України"(ч. 1 преамбули)

"Кожен має право на захист свого життя і здоров'я від наслідків аварій, катастроф, пожеж, стихійного лиха та на вимогу гарантій забезпечення реалізації цього права від Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, керівництва підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності і підпорядкування".

Кодекс законів про працю України:

Стаття 29. Обов'язок власника або уповноваженого ним органу проінструктувати працівника і визначити йому робоче місце.

До початку роботи за укладеним трудовим договором власник або уповноважений ним орган зобов'язаний:

1) роз'яснити працівникові його права і обов'язки та проінформувати під розписку про умови праці, наявність на робочому місці, де він буде працювати, небезпечних і шкідливих виробничих факторів, які ще не усунуто, та можливі наслідки їх впливу на здоров'я, його права на пільги і компенсації за роботу в таких умовах відповідно до чинного законодавства і колективного договору;

2) ознайомити працівника з правилами внутрішнього трудового розпорядку та колективним договором;

3) визначити працівникові робоче місце, забезпечити його необхідними для роботи засобами;

4) проінструктувати працівника з техніки безпеки, виробничої санітарії, гігієни праці і протипожежної охорони. (Стаття 29 із змінами, внесеними згідно з Указом ПВР N 5938-11 від 27.05.88; Законом N 3694-12 від 15.12.93).

Інші законодавчі та нормативні документи про охорону праці:

- Закон України «Про пожежну безпеку»; Закон України «Про дорожній рух»;
- Положення про загальноосвітній навчальний заклад;
- Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу;
- Правила пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України ;
- Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти ;
- Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах;
- Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці.

Орієнтовний перелік документів з безпеки життєдіяльності, які рекомендується мати у навчальному закладі

У керівника

1. Акт готовності установи до нового навчального року.
2. Протоколи замірів опору ізоляції електропроводки, захисного заземлення та блискавкозахисту.
3. Правила внутрішнього трудового розпорядку.
4. Санітарні правила.
5. Правила пожежної безпеки для закладів освіти.
6. Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти.
7. Положення про службу охорони праці.
8. Накази директора:
 - про організацію роботи з охорони праці.
 - пожежну і електробезпеку тощо.
9. Положення про комісію з питань охорони праці закладу.
10. Положення про роботу уповноважених трудового колективу з питань охорони праці.
11. Положення про адміністративно - громадський контроль за станом охорони праці у навчальному закладі.
12. Колективний договір (із розділом про охорону праці).
13. Комплексні та додаткові заходи щодо поліпшення безпеки життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу та запобігання травматизму в побуті.
14. Наказ про створення постійно діючої комісії для перевірки знань працівників з питань безпеки життєдіяльності.
15. Положення про кабінет охорони праці.
16. Дозвіл СЕС на експлуатацію харчоблоку.
17. Наказ про затвердження інструкцій.
18. Наказ про проведення навчання і перевірки знань з охорони праці працівників.

19. Угода між адміністрацією та трудовим колективом про те, що комісія з питань охорони праці профспілкового комітету є одночасно і комісією з питань охорони праці закладу.

У заступника директора, який відповідає за організацію роботи з безпеки життєдіяльності

1. Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці.
2. Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально - виховного процесу в установах і закладах освіти.
3. Положення про порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві.
4. Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах.
5. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру.
6. Чисті бланки актів форми Н-1, Н-Н і НВПІ та повідомлення до них, а також затверджені акти форми Н-1, Н-Н і НВПІ разом з матеріалами розслідування.
7. Журнал реєстрації потерпілих від нещасних випадків.
8. Журнал реєстрації нещасних випадків невиробничого характеру.
9. Журнал реєстрації нещасних випадків з учнями, студентами, вихованцями.
10. Журнал реєстрації аварій.
11. Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці.
12. Положення про розробку інструкцій з охорони праці.
13. Журнал реєстрації інструкцій з охорони праці у навчальному закладі.
14. Журнал обліку видачі інструкцій з охорони праці у навчальному закладі.
15. Інструкції з охорони праці для працівників навчального закладу.
16. Інструкція для вчителів «Вимоги безпеки на робочому місці для вчителів та працівників школи».
17. Посадові інструкції працівників навчального закладу.
18. Протоколи про навчання і перевірку знань працівників навчального закладу з питань безпеки життєдіяльності.
19. Журнал реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці.
20. Програма вступного інструктажу.

У заступника директора з виховної роботи

1. Журнал реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності для учнів при проведенні позашкільних та позакласних заходів.
2. Інструкції з ОП при проведенні позашкільних та позакласних масових заходів.
3. Журнал реєстрації інструктажів з питань ОП для вихователів, керівників гуртків, класних керівників при проведенні позашкільних та позакласних заходів.
4. Інструкції з безпеки життєдіяльності та охорони праці:
 - при проведенні масових заходів у навчальних закладах;
 - при проведенні екскурсій, туристичних походів;
 - при перевезенні організованих груп дітей автомобільним і залізничним транспортом;
 - з пожежної безпеки при проведенні екскурсій і походів до лісу;
 - надання першої медичної допомоги при одержанні травм під час екскурсій і походів до лісу;
 - перша медична допомога при дорожньо-транспортній пригоді.

У заступника директора з адміністративно-господарської роботи:

1. Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці (для техпрацівників).
2. Журнал реєстрації інструктажів з питань пожежної безпеки.
3. Журнал реєстрації інструкцій про заходи пожежної безпеки.
4. Правила пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти.
5. Плани евакуації працюючих та учнів у разі виникнення пожежі.
6. Норми первинних засобів пожежогасіння.
7. Загальнооб'єктова інструкція про заходи пожежної безпеки та інструкція для працівників охорони (вартових, вахтерів, сторожів).
8. Посадові інструкції техпрацівників.
9. Інструкції з охорони праці для техпрацівників.
10. Документи про стан випробування котлів і систем опалення при підготовці до роботи в осінньо-зимовий період.
11. Акт посвідчення стану безпеки електроустановок споживачів.
12. Список осіб, які мають право вести оперативні переговори з електропостачальною організацією.
13. Журнал обліку, перевірки та випробування електроінструменту, трансформаторів, перетворювачів частоти та переносних світильників.
14. Журнал обліку та утримання захисних засобів.
15. Журнал протоколів перевірки знань (з електробезпеки).
16. Посвідчення про перевірку знань (з електробезпеки).
17. Інструкції для водія.
18. Оргзаходи, що убезпечують працівників під час роботи з електроустановками.
19. Бланки наряду-допуску до роботи в електроустановках та на виконання вогневих робіт.
20. Заходи пожежної безпеки під час проведення вогневих робіт.
21. Журнал обліку робіт за нарядами і розпорядженнями.
22. Акт випробування пожежних рукавів та кранів, котлів і систем опалення.
23. Акт просочення горищних приміщень га деревоконструкцій.
24. Положення про проведення щоквартального інструктажу з безпеки руху з водіями підприємства, установи.
25. Журнал обліку та терміну носіння працівниками спецодягу, спецвзуття.
26. Список працівників, які повинні мати III групу допуску з електробезпеки до 1000 В (затверджений директором).
27. Список працівників, які повинні мати I групу допуску з електробезпеки до 1000В (затверджений директором).

У профкомі

1. Колективний договір (з розділом про охорону праці).
2. Акти перевірки виконання угоди та акти форми Н-1.
3. Протоколи рішень комісії з охорони праці.
4. Положення про адміністративно-громадський контроль.
5. Положення про комісію з питань охорони праці профспілкового комітету.
6. Положення про громадського інспектора з охорони праці.
7. Протокол профспілкових зборів про вибори громадського інспектора з охорони праці.
8. Угода між адміністрацією та трудовим колективом про те, що комісія з питань охорони праці профспілкового комітету є одночасно і комісією з питань охорони праці закладу.
10. Положення про комісію з питань охорони праці закладу.